Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Hallintovaliokunta
hav(at)eduskunta.fi

Lausunto
Jarno Turunen/MW

116/04.00.00.00/2019

28.10.2019

Aihe: Hallintovaliokunta keskiviikko 06.11.2019 klo 11:15 / HE 51/2019 vp / Asiantuntijapyyntö

Lausunto HE 51/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt 24.10.2019 lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteaa lakiesityksestä seuraavaa:

1. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee tärkeänä, että maakuntien liitoille kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää kansallista aluekehitysrahoitusta. Rahoituksen on oltava mahdollista suunnata maakunnan omista lähtökohdista, vahvuuksista ja erikoistumisesta perustuviin kehittämistoimiin. Käyttötarkoitusta ei tule sitoa liian tarkasti, tämä mahdollistaa nopean reagoinnin aidosti maakunnan kehityksen kannalta strategisesti tärkeisiin selvitys- ja kehittämistarpeisiin.

2. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee tärkeänä, että omaehtoiseen maakuntien kehittämiseen varataan riittävät resurssit. Pääministeri Rinteen hallituksen ohjelman Elinvoimainen Suomi -kokonaisuuden mukaan maakuntien liitoilla on myös jatkossa keskeinen merkitys aluekehityksen ja yhteistyön edistäjänä. Lakiesityksen ollessa lausuntokierroksella Pohjois-Karjalan maakuntaliitto piti hyvänä, että hallituksen kertaluonteisiin tulevaisuusinvestointeihin varatusta rahoituksesta esitetään kohdistettavaksi 40 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2020–2022 uudelle *Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen* -momentille. Maakuntien liittojen pitkäaikainen toive kuultiin hallitusohjelmassa. Määrärahaa on kuitenkin valtiovarainministeriön budjettiesityksessä leikattu: vuodelle 2020 esitetään 20 miljoonaa euroa ja vuodelle 2021 enää 10 miljoonaa euroa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee tärkeänä, että määrärahan leikkaus peruttaisiin.

3. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto esittää, että määrärahasta käytettäisiin jatkossa nimeä *maakunnan kehittämisraha* ja kansalliseen aluepolitiikkaan palautetaan pitkäjänteisyys yli hallituskausien. Rahoitusvälineen nimi muuttuisi esityksessä alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaksi. Hanketoteuttajien kannalta on harmillista, että rahoitusvälineen nimi muuttuu hallituskausittain. Vaikka kyse on pitkälti teknisestä muutoksesta, aiemmin käytössä ollut maakunnan kehittämisraha on hakijoiden kannalta nimenä tuttu ja sen käyttötarkoitus tunnettu.

4. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee tarkoituksenmukaisena, että rahoitus kohdistuu pääosin maakuntien liittojen kautta ja esityksessä on rajoitettu työ- ja elinkeinoministeriölle suunnattu osuus enintään 2 prosentiksi vuosittaisesta määrärahasta.

5. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee kannatettavana tuen hakemiseen ehdotettua lisäystä, että rahoitettavien hankkeiden yhteyttä maakuntaohjelmassa määriteltyihin maakunnan valittuihin kehittämisen tavoitteisiin korostetaan. Täsmennys on tarpeellinen ja vahvistaa maakuntaohjelman toimeenpanoa. Näin hakija joutuu hakemusta tehdessään samalla pohtimaan, miten hanke toteuttaa maakunnan tavoitteita ja kehittämislinjauksia.

6. Esityksen tavoitteet ovat hyvin perusteltuja ja tarpeellisia alueiden omaehtoisen kehityksen vahvistamiseksi ja siksi lakiesitys tulisi hyväksyä ja toimeenpanna ripeästi. Esityksen mukaisella alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen käytettävällä määrärahalla edistettäisiin hallitusohjelman ja hallituksen aluekehittämispäätöksen mukaisesti erilaisten alueiden ja kaupunkien kestävää kasvua ja elinvoimaa. Määrärahalla tuettaisiin maakuntien omaehtoista kehittämistä, uudistettaisiin elinkeinorakennetta ja vastattaisiin rakennemuutostilanteisiin. Lisäksi tuettaisiin globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien syntyä sopimuksellisessa yhteistyössä alueiden ja kaupunkien kanssa, toteutettaisiin aluelähtöisiä nopeita ja joustavia kokeiluhankkeita sekä toimeenpantaisiin muita hallitusohjelman mukaisia aluekehittämiseen liittyviä linjauksia.

7. Lakiin olisi hyvä tehdä lisäys, että maakuntien liitoille alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen (AIKO), kasvusopimusten ja maakunnan kehittämisrahan hankkeista palautuneet tai myöntämättä jääneet määrärahat korkoineen voidaan myöntää nyt esitettynä määrärahana alueella.

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Risto Poutiainen
maakuntajohtaja

Jarno Turunen
aluekehityspäällikkö